

अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वन निवासी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ व नियम २००८ आणि सुधारित नियम, २०१२ अंतर्गत विभागीय वनहक्क समित्याकडे दाखल करावयाच्या अपिल कालावधी वाढविणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: शाआसा-२०२०/प्र.क्र.१५१/का-१४
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२
दिनांक:- १० डिसेंबर, २०२०

- वाचा :-** १) अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वन निवासी (वन हक्कांची मान्यता) अधिनियम २००६ व नियम २००८ आणि सुधारित नियम २०१२.
- २) मा. राज्यपाल महोदय यांची अधिसूचना क्र. RB/TC/e-13011 (1) (2020) /Appeal-FRA/100, दि. १८ मे, २०२०
- ३) शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग, क्रमांक: शाआसा-२०२०/प्र.क्र. ८५/का-१४, दि. २८ सप्टेंबर, २०२०
- ४) मा. राज्यपाल महोदय यांची अधिसूचना क्र. RB/TC/CR-411/Amendment/Appeal-FRA/296, दि. १८ नोव्हेंबर, २०२०

प्रस्तावना :-

अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वन निवासी (वनहक्क मान्य करणे) अधिनियम, २००६ व नियम, २००८ आणि सुधारित नियम, २०१२ च्या कलम ६ (५) अंतर्गत जिल्हास्तरीय समितीने सर्वच प्रकरणांमध्ये वनहक्क अभिलेख्यांबाबत अंतिम निर्णय घेण्याबाबतची तरतूद आहे. मात्र, जिल्हास्तरीय समितीने नामंजूर केलेल्या दाव्यांबाबत अपिल करण्याची तरतूद नाही. त्यामुळे मा. राज्यपाल महोदय यांनी भारतीय संविधानाच्या पाचव्या अनुसूचीमधील प्राप्त अधिकारांचा वापर करून अनुसूचित जमाती व इतर पारंपारिक वन निवासी (वनहक्क मान्य करणे) अधिनियम, २००६ च्या कलम ६ मध्ये संदर्भ क्र. २ येथील अधिसूचनेद्वारे सुधारणा करून विभागीय वनहक्क समिती गठीत करण्याच्या तरतुदीचा समावेश केला आहे. याअनुसार संदर्भ क्र. ३ येथील शासन निर्णयाअन्वये विभागीय वनहक्क समिती गठीत करण्यात आल्या असून सदर समित्यांकडे अपिल करण्याच्या कालावधी सदर शासन निर्णयाअन्वये निश्चित करण्यात आला आहे. कोविड साथीच्या प्रादुर्भावामुळे भारत सरकारने २४ मार्च, २०२० पासून भारतातील सर्व राज्यांत लॉकडाऊन जाहीर केल्यामुळे अनेक दावेदारांना विहित मुदतीत विभागीय वनहक्क समित्याकडे अपील दाखल करणे शक्य झाले नाही. याअनुषंगाने मा.राज्यपाल महोदयांनी संदर्भ क्र. ४ येथील अधिसूचनेद्वारे विभागीय समित्यांकडे अपिल करण्याच्या कालावधी वाढवून दिला आहे. त्यासअनुसरून संदर्भ क्र.३ येथील दि.२८.०९.२०२० च्या शासन निर्णयाअन्वये विभागीय समित्यांकडे अपिल करण्याचा कालावधी वाढवून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

संदर्भ क्र.३ येथील दि.२८.०९.२०२० च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद क्र.३ मध्ये “जिल्हास्तरीय वनहक्क समितीने ज्या दावेदारांचे वनहक्क दावे दि.१८.०५.२०२० पूर्वी अमान्य केले आहेत, अशा दावेदारानी संदर्भ क्र.२ येथील दि.१८.०५.२०२० च्या अधिसूचनेच्या दिनांकापासून ६ महिन्यांच्या आत आणि जिल्हास्तरीय वनहक्क समितीने ज्या दावेदारांचे वनहक्क दावे दि.१८.०५.२०२० नंतर अमान्य केले आहेत, अशा दावेदारानी जिल्हास्तरीय वनहक्क समितीचे आदेश प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून ९० दिवसांच्या आत विभागीय वनहक्क समितीकडे अपील दाखल करण्याबाबत सर्व संबंधितांना जिल्हास्तरीय वनहक्क समितीने कळविण्याबाबत तसेच ज्या दावेदारांना अपिल दाखल करावयाचे आहे अशी सर्व अपिले तातडीने विहित मुदतीत दाखल करून घेण्याबाबत संबंधित विभागीय आयुक्तांनी प्राथम्याने कार्यवाही करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे.

तथापि प्रस्तावनेत नमूद केल्यानुसार संदर्भ क्र.(४) येथील दि.१८.११.२०२० च्या अधिसूचनेस अनुसरून “जिल्हास्तरीय वनहक्क समितीने ज्या दावेदारांचे वनहक्क दावे दि.१८.०५.२०२० पूर्वी अमान्य केले आहेत, अशा दावेदारांनी दि.१७ नोव्हेंबर, २०२० पासून ६ महिन्यांच्या आत आणि जिल्हास्तरीय वनहक्क समितीने ज्या दावेदारांचे वनहक्क दावे दि.१८.०५.२०२० ते दि.१७.११.२०२० या कालावधीत अमान्य केले आहेत, अशा दावेदारानी दि.१७ नोव्हेंबर, २०२० पासून ९० दिवसांच्या आत विभागीय वनहक्क समितीकडे अपिल दाखल करावे. तसेच उक्त नमूद कालावधीव्यतिरिक्त दि.२८.०९.२०२० च्या शासन निर्णयात नमूद केल्याप्रमाणे जिल्हास्तरीय वनहक्क समितीचे आदेश प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून ९० दिवसांच्या आत विभागीय वनहक्क समितीकडे अपील दाखल करणे आवश्यक असून याअनुसार अपील करण्याबाबत सर्व संबंधितांना जिल्हास्तरीय वनहक्क समितीने कळवावे. तसेच ज्या दावेदारांना अपिल दाखल करावयाचे आहे अशी सर्व अपिले तातडीने विहित मुदतीत दाखल करून घेण्याबाबत संबंधित विभागीय आयुक्तांनी प्राथम्याने कार्यवाही करावी”

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२०१२१०१५५११४१६२४ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ल. गो. ढोके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव
- ३) मा. मंत्री, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- ४) मा. मंत्री (सर्व) महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानमंडळ, विधानभवन, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ६) मा. राज्यमंत्री, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव
- ७) मा. राज्यमंत्री (सर्व) महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
- ८) मा. संसद सदस्य (सर्व)

- ९) मा. विधिमंडळ सदस्य (सर्व)
- १०) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ११) अपर मुख्य सचिव (महसूल) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) अपर मुख्य सचिव, (ग्राम विकास) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १३) प्रधान सचिव (वने), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १४) मुख्य वन संरक्षक (वन बल प्रमुख) महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- १५) आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक
- १६) आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
- १७) सर्व विभागीय आयुक्त
- १८) सर्व जिल्हाधिकारी
- १९) अपर आयुक्त, आदिवासी विकास , ठाणे, नाशिक, नागपूर, अमरावती
- २०) सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद.
- २१) सर्व उपविभागीय अधिकारी
- २२) सर्व प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प.
- २३) सर्व उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ३२
- २४) निवड नस्ती.(का.१४) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

----///----